

Otázka: Občanské právo

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Tynka D.

OBČANSKÉ PRÁVO

- Soukromoprávní oblasti je občanské právo
- Přispívá k naplňování občanských práv a svobod, zejména ochrany osobnosti a nedotknutelnosti vlastnictví
- *Občanské právo* - upravuje vzájemné vztahy mezi občany navzájem

1. FO a PO mezi občany
2. Stát mezi občany

PRAMEN : Občanský zákoník

MAJETKOVÉ PRÁVO

- Majetková práva jsou rozdělena na absolutní a relativní podle jejich působení na účastníky právních vztahu

SCHÉMA MAJETKOVÉHO PRÁVA

Absolutní majetkové právo

1. věcná práva k věcem vlastním

- Vlastnictví - Držba
- Spoluvlastnictví
- Právo duševního vlastnictví

2. věcná práva k věcem cizím

- Právo stavby
- Věcné břemeno
- Zástavní právo
- Zadržovací právo

3. dědické právo

Relativní majetkové právo

1. Obecná ustanovení o závazcích

- Obsah
- Vznik

- Odpovědnost za vady
- Změny závazků
- Zajištění
- Zánik

2. Závazky z právních jednání

- Darování - Licence
- Koupě - Výprosa
- Směna - Výpůjčka
- Nájem - Zápůjčka
- Pacht - Úvěr
- Dílo

3. Závazky protiprávních jednání

- Odpovědnost za škodu
- Odpovědnost za nemajetkovou újmu

Absolutní majetková práva

- Působí všeobecně každé osobě takovým právem je vlastnictví
- Vlastník má nad svým majetkem absolutní moc

1. **Věcná práva k věcem vlastním**

Dražba - je ovládání věcí

držitel není vlastníkem, ale nakládá s věcí jako by mu patřila jeho držba je :

a) Oprávněná (pocivá) - vlastník, dědic

- Pociví držitel - ten kdo věc koupil v dobré víře neví, že prodejce je zloděj, který věc ukradl

b) Neoprávněná nebo nepocivá držba - zloděj

- Nálezce - který nalezenou věc neodevzdá je povinen vrátit věc buď polici,

majiteli nebo obecnímu úřadu

- U movitých věcech je vydržecí doba (pocivá nepřetržitá držba) 3 roky a u nemovitých 10 let

Vlastnictví - nejvýznamnější absolutní právo zakotveno v listině práv a svobod

Nabytí vlastnictví - Smlouvou - kupní nebo darovací

- Rozhodnutí státního orgánu - vyvlastnění

- Jinou skutečností - vyvlastnění

- Děděním

- Vlastník pozemku - ovocné stromy u plotu které jsou na druhé straně jsou naše
- úpravy pozemku musí být upraveny, tak by nevadili sousedovi

Spoluvlastnictví - vzniká bud': 1. Děděním

2. Společnou investicí

- Podíl spoluvlastnictví podle toho kolik je osob 3 sourozenci

Právo duševního vlastnictví (autorská práva) - Autor má právo :

1. Rozhodovat o jeho uveřejnění
2. Udílet souhlas jeho užití
3. Mají právo na odměnu za tvůrčí práci

- Podobnou ochranu má průmyslové vlastnictví (vynálezy, zlepšovací zařízení)

PRAMEN : Zákon o právu autorském

2. Věcná práva k věcem cizím

Právo stavby - nabývá se : a) smlouvou mezi stavebníkem a vlastníkem pozemku

b) vydržením

c) rozhodnutí orgánu veřejné moci (pozemek obce)

Věcná břemena - dělení :

1) pozemkové - celkem 10

a) Inženýrské sítě (společná studna)

b) Cesty

c) Pastvy

2) osobní

a) užívací právo

b) služebnost bytu i domu

c) požívací právo – věc užívat a brát z ní výnosy (plody v zahradě jsou vlastníka)

- Služebnost vzniká smlouvou, pořízením pro případ smrti, vydržením
- Všechny body ve smlouvě musí být zapsány do Katastrálního úřadu
- Služebnost zaniká :

1. Změnou služebné věci (neslouží k původním účelům)

2. Uplynutím doby

3. Smrtí oprávněného člověka

4. Zánikem PO (cestu používá firma)

Zástavní právo - zatavená může být každá věc, s kterou lze obchodovat (věci movité či nemovité, cenné

papíry)

- zřizuje se zástavní smlouvou

- Pokud dlužník věřiteli nezaplatí zástava se s peněží ve veřejné dražbě

Zadržovací právo - pokud dlužník věřiteli splatí pohledávku věc mu je navracená

3. Dědické právo - je souhrn právních norem, které upravují převod majetku zemřelého (zůstavitele) na

jeho právního nástupce (dědic)

- dědit mohou FO i PO

- Odúmrť = nedědí-li žádný dědic pozůstalost připadá státu

- dědí se :

1. Na základě závěti (vyjadřuje přání zůstavitele)

2. Dědické smlouvy

3. Ze zákona (dědí příbuzný a blízké osoby podle dědických tříd)

- Potomci jsou neopomenutelní dědici - mají právo na podíl z pozůstalosti, nezletilý dědic musí dostat zákonného podílu

Oprávnění pohledávka - vyplívají ze smluv

Povinnost dluh (závazek)

Oprávněná osoba věřitel - stojí proti sobě x

Povinná osoba dlužník - x

Relativní majetková práva

Obecná ustanovení o závazcích

1. Obsah

- a) něco dát - dům na základě kupní nebo darovací smlouvy
- b) něco vykonat - podle smlouvy o dílo zhotovení výrobku
- c) něco strpět - umožnit užívání bytu podle nájemní smlouvy

2. Vznik - a) smlouva - pracovní, vznik závazků - vyplatit mzdu

b) jiné právní jednání - vyhlášení veřejné soutěže vznik závazků - poskytnout cenu

c) jiné právní skutečnosti - způsobena škoda uhradit škodu

3. Odpovědnost za vady - podle ujednání :

1. Podle povahy
2. Podle účelu
3. Podle ujednání

• *Převodce je odpovědný za:*

- a) vady faktické - věc je poškozena a nemůže sloužit svému účelu)
- b) vady právní - spočívá v tom že třetí osoba si na věc činí nárok, protože převodce porušil její právo

Zcizení = je legální převod majetku do cizích rukou

Odcizení = krádež

Převodce = neodpovídá za vady

4. Změny závazků - týkají se :

- a) obsahu
 - b) účastníku
- Zásadně se uskutečňuje dohodou účastníků

5. Zajištění závazků - státem, pomocí :

- a) Zástavního práva
- b) Zadržovacího práva

• *Dluh lze zajistit :*

1. Jistou
2. Ručením
3. Finanční zárukou
4. Zajišťovacím převodem

Regres = když ručitel dluh splní může od dlužníka požadovat náhradu

6. Zánik závazků

1. Splnění závazků = dluh splacen
2. Dohodou
3. Nemožnost plnění
4. Uplynutí doby
5. Smrt dlužníka a věřitele

1. Závazky z právních jednáních

Darování - Dárce Obdarovaní

- Darovací smlouvou - Dárce bezplatně předává věc obdarovaným, který dar přijímá při darování nemovitosti smlouva musí být vždy písemná

Koupě - Prodávající Kupující

- Kupní smlouva může být :
 1. Ústní
 2. Písemná - povinná při koupi nemovitosti musí být napsána v

Katastru nemovitosti

- nepředá-li prodávající *předmět ve správné*: a) Jakosti
b) Dohodnuté množství
c) Provedení práce nebo činnosti

- při porušení smlouvy *máme právo na* :
 1. odstranění vady dopravou
 2. slevy s kupní ceny
 3. dodání nové věci nebo chybějící věci
 4. odstoupení od smlouvy (do 14 dní)

Směna - Směnou smlouvou se vyměňuje věc za věc

Nájem - Nájemní smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a

nájemce se zavazuje platit nájemné

Pácht - Pachtovní smlouvou propachtovatel (pronajímatel) přenechává pachtýři (nájemci) věc k dočasnému

používání a pachtýř se zavazuje platit za pachtovné nebo poskytnout propachtovateli část výnosu

z věci.

- Může se jednat o zemědělské půdy
- Pacht neslouží pouze k užívání, ale poskytuje výnosy nebo plody

Dílo - Smlouvou o dílo se zhotovitel zavazuje provést pro objednavatele dílo a objednavatel se zavazuje dílo

převzít a zaplatit za ně dohodnutou cenu

Licence - Licenční smlouvou poskytovatel dává nabyvateli oprávnění – licenci k výkonu práva duševního

vlastnictví za dohodnutou cenu

a) Licenční smlouva autorská – využívá autorských práv a autorského zákona (literatura, sochařství, malířství)

b) Licenční smlouva k předmětům průmyslových práv – využívá zákona o vynálezech a zlepšovacích návrhu

- zákon o ochraně průmyslových vzorů

Patent = ochrana vynálezů a průmyslových vzorů

Výprosa - vzniká přenechání věci bezplatně k užívání bez ujednání na jakou dobu

- kdo věc přenechal, může požadovat vrácení kdykoliv

Vypůjčka - vzniká přenechání věc bezplatně k užívání na dohodnutou dobu

- vypůjčitel není oprávněn přenechat užívání věci jiné osobě bez souhlasu půjčitele

Zápůjčka - přenechává zapůjčitel vydlužiteli zatupitelnou věc, aby ji použil a po čase vrátil (při peněžité

zápůjčce se sjednávají úroky při nepeněžité - větší množství věcí)

Úvěr - úvěrující se zavazuje úvěrovanému poskytnout peněžní prostředky a úvěrovaní je povinen vrátit tyto

prostředky do ujednané doby a zaplatit za něj úrok

- Úvěry bankovní - poskytují bankovní domy (banky, spořitelny)
- Úvěry nebankovní - lichváři (agentury, soukromé osoby)

Lichva = trestní čin, kterého se dopustí ten, kdo zneužije něčí rozumové slabosti nebo nezkušenosti a

poskytne mu službu za kterou požaduje příliš vysoký úrok

2. Závazky z protiprávní jednání

Odpovědnost za škodu - škodou se rozumí znehodnocení, které lze vyjádřit penězi

Odpovědnost za nemajetkovou újmu - je protiprávní zásah do osobních práv člověka (oceňuje se a

odčítá se penězi)

Obecná odpovědnost - má FO i PO

- *Odpovídá za :*

1. Co sama způsobila porušením povinnosti
2. i za škodu, kterou při její činnosti způsobily jiné osoby (zaměstnanci)
3. Každý je odpovědný také za škody způsobené jeho zvířaty nebo věcmi (omítkou z neudržované stavby)

ODPOVĚDNOST

za majetkovou újmu

újma na osobních právech člověka

za škodu

na majetku

na zdraví